

Знае се, че по онова време гражданитѣ не гледали да свържатъ своето име толкова съ цѣлата империя, колкото съ своя градъ — градоветѣ били като самостойни държавици всрѣдъ голѣмата империя. Дейността на бележития гражданинъ се ограничавала само въ града. И затова последниятъ го удостоявалъ по общо решение съ особени отличия, каквото е напимѣръ да му издигне паметникъ — собствената му статуя — за неговитѣ заслуги.

Вмѣсто паметникъ градоветѣ издигали и хубави мряморни колони, въ които вписвали името на гражданина и неговитѣ дѣла. Такава била колоната на единъ отъ двамата кметове (дуумвири) на града Ескусъ, на име Маркъ Тици, която е запазена досега. Отъ гр. Никополъ сж запазени много каменни поставки, върху които сж строили бронзови бюстове и статуи на царе, легати, царици и видни граждани.

Въ градоветѣ се издигали и голѣми обществени постройки. Първо мѣсто между тия постройки държели театритѣ и цирковитѣ. Тѣ били мѣста за игри, представления и различенъ спортъ. Добре запазенитѣ развалини отъ театъра въ Никополъ сж живъ свидетелъ за ролята, която театралнитѣ представления играели въ живота на гражданитѣ. Въ гр. Сердика пъкъ е намѣрена една плоча, върху която сж нарисувани много ясно цирковитѣ борби, които се разигравали въ стари-

тѣ градове изъ България, както се разигравали вредъ изъ обширната империя. Тукъ сж представени борбитѣ на мечки съ бикове, на бикове и на мечки съ хора, игритѣ на разни смѣшници, маскирани съ животински глави, особено съ кучешки. Борцитѣ или гладиаторитѣ били обучени и опитни звѣроукротители. Тѣ били силни и здрави хора.

Една картина представя, какъ гладиаторъ стои задъ решетка и дразни настървената мечка, която иска да го разкъса. Вижда се отъ друга страна борецъ, скритъ въ закржгленъ кафезъ, отъ който предизвиква мечката и тя злъчно търкаля кафеза, за да си отмъсти. Въ повечето случаи, обаче, борцитѣ сж излизали и на откритъ двубой съ мечкитѣ и съ биковетѣ. Тогава тѣ сж облѣчени въ здрави и опнати кожени гащи и куртки, въоръжени сж съ желѣзни тризби тояги, държатъ халки и намордници и когато звѣрътъ ги повали и се готви да ги разкъса, тѣ майсторски отбиватъ удара и го събарятъ. На сцената се виждатъ и укротени мечки, разигравани съ свирни и съ удари въ тактъ отъ майсторитѣ-мечкари, забелязватъ се и пѣргави ездачи, които вѣроятно сж правили впечатление съ своята майсторска езда. Въ цирка били поставени и статуи или образитѣ на боговетѣ, покровители на гладиаторитѣ и на самия народъ.

Особено голѣмо внимание об-